

1998-12-31 nr 1487: Forskrift om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av rånesæd.

DATO: 31.12.1998 nr. 1487
DEPARTEMENT: LD (Landbruksdepartementet)
AVD/DIR: Avdeling for matproduksjon og helse
PUBLISERT: Avd I 1998 2522
IKRAFTTREDELSE: 01.01.1999
SIST-ENDRET: F02.09.1999 nr. 1007
ENDRER: F23.06.1994 nr. 696
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: L08.06.1962 nr. 4 § 3, § 8

INNHold

Forskrift om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av rånesæd.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

- § 1. Formål
- § 2. Virkeområde
- § 3. Definisjoner

Kapittel II. Generelle krav

- § 4. Generelt
- § 5. Betingelser for godkjenning av rånestasjon
- § 6. Tilsyn med rånestasjon
- § 7. Krav til råner som skal settes inn på rånestasjon
- § 8. Obligatorisk rutinetesting ved rånestasjon
- § 9. Krav til rånestasjon
- § 10. Krav til råner
- § 11. Krav til behandling
- § 12. Krav til lagring og transport
- § 13. Helsesertifikat

Kapittel III. Tilleggskrav ved innførsel fra tredjeland

- § 14. Godkjente rånestasjoner
- § 15. Godkjente tredjeland
- § 16. Krav til helsestatus ved rånestasjoner
- § 17. Krav til helsestatus i tredjeland
- § 18. Krav til opphold i tredjeland

Kapittel IV. Avsluttende bestemmelser

- § 19. Tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel
- § 20. Utgifter
- § 21. Sikkerhetsbestemmelser
- § 22. Dispensasjon
- § 23. Straffebestemmelser
- § 24. Ikrafttredelse

Vedlegg. Liste over tredjeland som det er tillatt å innføre rånesæd fra

Forskrift om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av rånesæd.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 31. desember 1998 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer (husdyrloven) § 3 og § 8, jf. EØS-avtalen vedlegg I (Rdir. 90/429/EØF, Kbesl. 99/150/EF). Endret 2 sep 1999 nr. 1007.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å forebygge spredning av smittsomme sjukdommer i forbindelse med innførsel og utførsel av rånesæd.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for innførsel og utførsel innenfor EØS og innførsel fra tredjeland, av rånesæd.

Forskriften kommer ikke til anvendelse på sæd som er samlet inn og behandlet i en medlemsstat før 31. desember 1991.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

Driftsenhet: en landbruksvirksomhet hvor det jevnlig holdes eller oppdrettes avls-, produksjons- eller slaktedyr, eller en offentlig godkjent virksomhet for ervervsmessig omsetning av dyr.

Rånestasjon: offentlig godkjent og overvåket enhet for produksjon av rånesæd til bruk ved inseminasjon.

Besetning: alle dyr med slik kontakt at smitte kan overføres (smittemessig kontakt) innenfor samme driftsenhet.

Sæd: ubehandlet eller behandlet ejakulat fra råne av svin.

Svin: alle individer som tilhører svinefamilien Suidae, herunder villsvin.

Offentlig veterinær: veterinær gitt offentlig myndighet av kompetent sentral myndighet i det aktuelle land.

Stasjonsveterinær: veterinær som har ansvaret for de daglige veterinære forhold ved rånestasjonen.

Offentlig godkjent laboratorium: et laboratorium som er godkjent av sentral kompetent myndighet i avsenderlandet til å utføre de diagnostiske tester som er angitt i denne forskriften.

Tredjeland: land som verken er medlem i Den Europeiske Union eller som gjennom EØS-avtalen har inngått avtale med EU om handel med rånesæd.

Offisielt fri for klassisk svinepest: et land hvor klassisk svinepest ikke er blitt påvist i løpet av de siste 12 månedene.

Besetning offisielt fri for brucellose: besetning som tilfredsstiller kravene i Rdir. 64/432/EØF annex A, del II.

Driftsenhet offisielt fri for klassisk svinepest: besetning som tilfredsstiller kravene i Rdir. 80/1095/EØF Artikkel 2.

Kapittel II. Generelle krav

§ 4. Generelt

Det er bare tillatt ā innfōre og utfōre rānesāed fra rānestasjon som er godkjent, og som utōver virksomheten i samsvar med de krav som er nedfelt i denne forskriften.

§ 5. Betingelser for godkjenning av rānestasjon

Rānestasjon skal:

- 1) vāre underlagt kontinuerlig tilsyn av stasjonsveterinār
- 2) ha tilgang pā:
 - a) oppstillingslokaler for rāner herunder lokaler for isolering av dyr
 - b) egnet lokale for sēduttak, og et separat rom til rengjōring og desinfeksjon eller sterilisering av utstyret
 - c) sēdbehandlingsrom som ikke nōdvendigvis mā ligge pā samme sted
 - d) sēdoppbevaringsrom som ikke nōdvendigvis mā ligge pā samme sted
- 3) vāre fysisk sikret mot smittemessig kontakt med dyr utenfor stasjonen
- 4) vāre konstruert slik at alle funksjonelle enheter kan rengjōres og desinfiseres pā en enkel og effektiv māte
- 5) vāre konstruert slik at det ikke er direkte forbindelse mellom isolat og andre husdyrlokaler
- 6) vāre konstruert slik at lokaler med dyr er fysisk atskilt fra sēdbehandlingsrom, og begge deler er atskilt fra sēdoppbevaringsrom.

§ 6. Tilsyn med rānestasjon

Pā rānestasjon skal:

- 1) det fōres tilsyn med at det kun holdes rāner som det skal tas ut sēd fra
- 2) det fōres tilsyn med at det fōres en oversikt over alle rāner som holdes pā stasjonen, med opplysninger om de enkelte dyrs rase, fōdselsdato og identitet og over kontrolltiltak i forbindelse med sjukdom. Det skal videre fōres journal over foretatte vaksinasjoner og relevante opplysninger om de enkelte dyrs sjukdommer og helsetilstand
- 3) offentlig veterinār regelmessig og minst to ganger i āret avlegge stasjonen besōk, hvor det kontrolleres at godkjennelses- og tilsynskrav til enhver tid er oppfylt
- 4) det fōres tilsyn med at uvedkommende ikke fār adgang til stasjonen. Besōk kan likevel finne sted etter tillatelse fra stasjonsveterināren
- 5) personellet ha tilstrekkelig kompetanse nār det gjelder hygiene og desinfeksjon og forebyggelse av sjukdom
- 6) det fōres tilsyn med at
 - a) det bare er sēd som er tatt ut pā en godkjent stasjon som behandles og oppbevares pā stasjonen
 - b) uttak, behandling og oppbevaring av sēd bare finner sted i lokaler beregnet til dette og under de strengeste hygienekrav
 - c) utstyr som har vārt i kontakt med sēd eller donordyr under tapping og behandling, er behōrig rengjort og desinfisert eller sterilisert fōr det brukes pā ny
 - d) animalske produkter som brukes under behandling av sēd, inkludert tilsetningsstoffer eller fortynningsmidler, tas fra kilder som ikke utgjōr noen helsefare, eller som fōr bruk behandles pā en slik māte, at risikoen elimineres
 - e) oppbevarings- og transportbeholdere desinfiseres eller steriliseres fōr pāfylling
 - f) frysemediet ikke tidligere er blitt brukt til produkter av animalsk opprinnelse
 - g) hver enkelt sēddose merkes tydelig slik at uttaksdato og donordyrets rase og identitet umiddelbart kan fastslås, samt stasjonens nasjonalitet, navn og registreringsnummer, eventuelt ved en kode.

§ 7. Krav til rāner som skal settes inn pā rānestasjon

Alle rāner som innsettes pā rānestasjon, skal:

- 1) fōrst ha vārt isolert i minst 30 dager i lokaler som er godkjent til dette formål av kompetent myndighet. I lokalet skal det bare vāre oppstallet rāner med like god eller bedre helsestatus.
- 2) fōr de isoleres vāre utvalgt fra besetninger:
 - a) som er offisielt fri for klassisk svinepest
 - b) som er fri for brucellose i henhold til Rdir. 64/432/EØF
 - c) hvor det ikke har vārt munn- og klauvsjukevaksinerte dyr i lōpet av de siste 12 māneder

- d) hvor det i løpet av de siste 12 måneder ikke har vært dyr med kliniske, serologiske eller virologiske tegn på Aujeszky's disease
- e) som ikke rammes av forbud gitt i Rdir. 64/432/EØF med hensyn til afrikansk svinepest, smittsomt blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse eller munn- og klauvsjuka.

Ingen av rānene skal tidligere ha oppholdt seg i besetninger med lavere helsestatus.

- 3) før den ovenfor nevnte isolasjonsperioden og ikke tidligere enn 30 dager før den innledes, ha gjennomgått følgende tester med negativt resultat:
 - a) komplementbindingstest med henblikk på brucellose. Kravet til negativt testresultat er mindre enn 20 EF-sensitinheter pr. ml.
 - b) serumnøytralisasjonstest eller ELISA-test med henblikk på antistoffer mot alle antigener hos Aujeszky's disease-virus når det gjelder griser som ikke er vaksinert mot Aujeszky's disease
 - c) ELISA-test med henblikk på antistoffer mot GI-antigener hos Aujeszky's disease-virus når det gjelder griser som er vaksinert mot Aujeszky's disease
 - d) ELISA-test eller serum nøytralisasjonstest med henblikk på antistoffer mot klassisk svinepestvirus

Kompetent myndighet kan gi tillatelse til at de nevnte tester og undersøkelser, utføres med dyrene oppstallet i isolasjonslokalene dersom resultatene foreligger før isolasjonsperioden.

- 4) i løpet av de siste 15 dagene av ovenfor nevnte isolasjonsperiode ha gjennomgått følgende tester med negativt:
 - a) serologisk test med henblikk på brucellose.¹ Kravet til negativt testresultat er en lavere brucellaverdi enn 30 IE agglutinasjon pr. ml ved seroagglutinasjon. For dyr som kommer fra besetning som ikke er offisielt fri for brucellose, må det i tillegg gjennomføres komplementbindingstest. Kravet til negativt testresultat er mindre enn 20 EF-sensitinheter pr. ml
 - b) serumnøytralisasjonstest eller ELISA-test med henblikk på antistoffer mot alle antigener hos Aujeszky's disease-virus når det gjelder griser som ikke er vaksinert mot Aujeszky's disease
 - c) ELISA-test med henblikk på antistoffer mot GI-antigener hos Aujeszky's disease-virus når det gjelder griser som er vaksinert mot Aujeszky's disease
 - d) mikro-agglutinasjonstest for leptospira-antistoffer (serovars-pomona, grippotyphosa, tarassovi, hardjo, bratislava og ballum) eller ha blitt behandlet mot leptospirose med to injeksjoner med streptomycin (25 mg pr. kg levende vekt) med 14 dagers mellomrom.

Er noen av de ovenfor nevnte tester positive, skal dyret fjernes straks uten å komme i konflikt med bestemmelsene som gjelder munn- og klauvsjuka og svinepest. Ved gruppeisolasjon skal vedkommende myndighet treffe de nødvendige tiltak for at de resterende dyrene kan tas opp ved stasjonen i overensstemmelse med denne paragraf.

Alle laboratorieundersøkelser skal foretas på et offentlig godkjent laboratorium.

Dyr kan bare settes inn på en rānestasjon dersom stasjonsveterināeren har gitt tillatelse til det. All flytting av dyr bāde inn og ut fra rānestasjonen skal noteres.

Dyr som settes inn på en rānestasjon, skal ikke vise symptomer på sjukdom på innsettingsdagen og skal være kommet fra isolasjonslokaler som omhandlet i første ledd pkt. 1) som på avsendelsesdagen offisielt oppfyller følgende betingelser:

- 1) lokalet skal ligge midt i et område med en radius på 10 km, der det ikke har vært noe tilfelle av munn- og klauvsjuka eller klassisk svinepest de siste 30 dager
- 2) lokalet har i minst de tre siste måneder bare hatt oppstallet dyr som har vært fri for munn- og klauvsjuka og brucellose
- 3) lokalet har i minst de siste 30 dager bare hatt oppstallet dyr som har vært fri for rabies, miltbrann, ondartet smittsom griselammelse, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutslett hos gris eller Aujeszky's disease.

Dyr kan flyttes direkte fra en rānestasjon til en annen med samme helsestatus uten isolasjon og undersøkelser, dersom rutineundersøkelser i henhold til § 8 er foretatt i løpet av de siste 12 måneder. Dyrene det gjelder må ikke komme i direkte eller indirekte kontakt med klauvdyr med dårligere helsestatus, og transportmiddelet som benyttes, skal være desinfisert før bruk. Transport mellom to rānestasjoner i to ulike land i EØS skal foretas i

overensstemmelse med Rdir. 64/432/EØF.

- 1 Testen skal vāre utført i fōlge de retningslinjer som er angitt i Rdir. 64/432/EØF.

§ 8. *Obligatorisk rutinetesting ved rānestasjon*

Alle rāner ved rānestasjon skal ved transport fra rānestasjonen ha gjennomgātt fōlgende tester med negativt resultat:

- 1) komplementbindingstest med henblikk pā brucellose.¹ Kravet til negativt testresultat er mindre enn 20 EF-sensitinenheter pr. ml
- 2) serum nøytralisasjonstest eller ELISA-test med henblikk pā antistoffer mot alle antigener hos Aujeszky's disease-virus nār det gjelder rāner som ikke er vaksinert mot Aujeszky's disease
- 3) ELISA-test med henblikk pā antistoffer mot GI-antigener hos Aujeszky's disease-virus nār det gjelder rāner som er vaksinert mot Aujeszky's disease
- 4) ELISA-test eller en serumnøytralisasjonstest med henblikk pā antistoffer mot klassisk svinepestvirus.

Dessuten mā alle rāner som ha vārt holdt mer enn 12 māneder ved stasjonen, testes etter maksimum 18 māneder for Aujeszky's disease og brucellose som ovenfor angitt.

Alle laboratorieundersøkelser skal foretas pā et offentlig godkjent laboratorium.

Reagerer et dyr positivt pā noen av de ovennevnte tester skal dyret isoleres, uten ā komme i konflikt med de bestemmelser som gjelder ved utbrudd av munn- og klauvsjuka og svinepest. Sāed som finnes pā lager og som er tatt ut etter at dyret siste gang hadde negativt resultat pā alle tester, skal ikke innfōres og utfōres innenfor EØS. Sāed som er tatt ut fra andre dyr pā stasjonen etter det tidspunkt da den positive prōven ble tatt, skal oppbevares adskilt og mā ikke bringes i handel i EØS fōr rānestasjonens helsestatus er blitt gjenopprettet.

- 1 Testen skal vāre utført ifōlge de retningslinjer som er angitt i Rdir. 64/432/EØF.

§ 9. *Krav til rānestasjon*

Sāeden skal komme fra rānestasjon som fyller kravene i forskriftens § 5, og som er registrert og har et offisielt registreringsnummer.

Rānestasjonen mā ikke ha vārt pālagt offentlige restriksjoner pā grunn av smittsom sjukdom eller karantenebestemmelser i perioden 30 dager fōr, og for frossen sāed ogsā til 30 dager etter, uttak av sāeden.

§ 10. *Krav til rāner*

Sāeden skal komme fra rāne som:

- 1) ikke viser symptomer pā sjukdom pā det tidspunkt sāeden tas ut
- 2) ikke er vaksinert mot munn- og klauvsjuka
- 3) tilfredsstiller kravene i § 7 i denne forskrift
- 4) ikke er brukt til naturlig bedekning
- 5) har oppholdt seg pā rānestasjon hvor det ikke har forekommet noen tilfeller av munn- og klauvsjuka i lōpet av de siste 3 māneder fōr forsendelse av sāeden. Stasjonen skal ligge midt i et omrāde med en radius pā minst 10 km hvor det i lōpet av de siste 30 dager ikke har forekommet noen tilfeller av munn- og klauvsjuka og hvor det heller ikke er pālagt restriksjoner pā grunn av smittsom svinesjukdom
- 6) har oppholdt seg pā rānestasjon hvor det i lōpet av de siste 30 dager fōr sāduttak ikke har forekommet rabies, brucellose, miltbrann, munn- og klauvsjuka, ondartet smittsom griselammelse, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blāreutslett hos svin, smittsom leukose eller Aujeszky's disease.

§ 11. *Krav til behandling*

Sæden skal være tilsatt antibiotika slik at sluttkonsentrasjonen i den endelig fortynnede sæden blir minst:

- 1) 500 IU streptomycin pr. ml
- 2) 500 IU penicillin pr. ml
- 3) 150 mg lincomycin pr. ml
- 4) 300 mg spectinomycin pr. ml

Alternative kombinasjoner av antibiotika med tilsvarende effekt mot leptospirer og mykoplasmer kan brukes.

Umiddelbart etter tilsetning av antibiotika, skal den ferdig fortynnede sæd holdes ved minimum 15 ° C i minst 45 minutter.

§ 12. *Krav til lagring og transport*

Sæden skal:

- 1) før forsendelse lagres i overensstemmelse med betingelsene i §§ 5 og 6 i denne forskrift
- 2) transporteres til mottaker i beholdere som er rengjort og desinfisert eller sterilisert før bruk, og som er forseglet før de sendes fra det godkjente lageret.

§ 13. *Helsesertifikat*

Med hver sædforsendelse skal det følge et helsesertifikat i original som er underskrevet av offentlig veterinær, på et standardformular som er utarbeidet av eller godkjent av Statens dyrehelsetilsyn.

Helsesertifikatet skal kun bestå av ett ark, være bestemt for en enkelt mottaker og følge forsendelsen helt frem til bestemmelsesstedet. Sertifikatet skal være utstedt på avsendelsesdagen og være gyldig i 10 dager fra denne dato.

Helsesertifikatet skal minimum være utstedt på følgende språk:

- 1) Ved innførsel og utførsel innenfor EØS skal helsesertifikatet være utferdiget på minst ett av de offisielle språkene til innsamlingsstaten, og til mottakerstaten.
- 2) Ved innførsel fra tredjeland skal helsesertifikatet være utstedt på norsk og på minst ett av de offisielle språkene til medlemsstaten hvor innførselskontrollen foretas.

Helsesertifikat fås ved henvendelse til Statens dyrehelsetilsyn.

Kapittel III. Tilleggskrav ved innførsel fra tredjeland

§ 14. *Godkjente rånestasjoner*

Det kan bare innføres sæd fra rånestasjoner som er oppført på en ajourført liste over godkjente rånestasjoner. Liste over godkjente rånestasjoner fås ved henvendelse til Statens dyrehelsetilsyn - Sentralforvaltningen.

§ 15. *Godkjente tredjeland*

Det er bare tillatt å innføre sæd fra godkjente tredjeland. Liste over godkjente tredjeland fremgår av vedlegg til denne forskriften.

§ 16. *Krav til helsestatus ved rånestasjoner*

Offentlig veterinær i avsenderlandet skal bekrefte at sæden er innsamlet ved rånestasjon som;

- 1) på innsamlingsdagen ligger i midten av et område med en radius på 10 km, hvor det i løpet av en periode på 3 måneder før innsamling og inntil avsendelse, ikke har vært noen tilfeller av munn- og klauvsjue, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse og vesikulær stomatitt,

- 2) i løpet av en periode på 30 dager før innsamling og inntil avsendelse, har vært fri for kliniske symptomer på tuberkulose, brucellose, Aujeszky's disease, leptospirose og rabies,
- 3) har oppstallet råner som ikke er vaksinert mot Aujeszky's disease og som har reagert negativt på en serumnøytralisasjonstest eller en ELISA-test med tanke på Aujeszky's disease, eller
- 4) har oppstallet råner der, alle eller noen, er vaksinert mot Aujeszky's disease med en G1 deleted vaksine. Vaksinerte råner skal ha gjennomgått to serologiske undersøkelser med minst tre ukers mellomrom før vaksinasjon. Undersøkelsene skal ikke avdekke tilstedeværelse av antistoffer mot Aujeszky's disease.

§ 17. *Krav til helsestatus i tredjeland*

Offentlig veterinær i avsenderlandet skal bekrefte at landet har vært fri for munn- og klauvsjuke de siste 24 månedene og at det har vært fri for klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse de siste 12 månedene, før innsamling. Det skal i tillegg ikke være vaksinert mot sykdommene i løpet av de siste 12 månedene for innsamling.

§ 18. *Krav til opphold i tredjeland*

Sæden skal komme fra en råne som i tiden umiddelbart før innsamling har hatt opphold i et godkjent tredjeland i minst tre måneder.

Kapittel IV. Avsluttende bestemmelser

§ 19. *Tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel*

Rånesæd og medfølgende dokumentasjon, skal ved innførsel og utførsel kontrolleres i henhold til forskrift 31. desember 1998 nr. 1484 om tilsyn og kontroll av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall.

§ 20. *Utgifter*

Alle utgifter i forbindelse med innførsel og utførsel av rånesæd er det offentlige uvedkommende.

§ 21. *Sikkerhetsbestemmelser*

Landbruksdepartementet kan på kort varsel og uten erstatning for importøren, stoppe innførsel av rånesæd dersom spesielle forhold vedrørende avsenderlandets zoosanitære situasjon eller andre forhold skulle tilsi dette.

§ 22. *Dispensasjon*

Statens dyrehelsetilsyn - Sentralforvaltningen, kan dispensere fra kravene i denne forskrift og sette vilkår for dispensasjonen.

§ 23. *Straffebestemmelser*

Forsettlig eller grov uaktsom overtredelse av bestemmelser i denne forskriften straffes i henhold til husdyrlovens § 19.

§ 24. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 1999.

Fra samme dato oppheves forskrift 23. juni 1994 nr. 696 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av rånesæd innenfor EØS.

Vedlegg. Liste over tredjeland som det er tillatt å innføre rånesæd fra

ISO-landkode	Tredjeland
CA	Canada
NZ	New Zealand
CH	Sveits
US	USA
HU	Ungarn

- 0 Endret ved forskrift 2 sep 1999 nr. 1007.